

A Régiók Bizottsága saját kezdeményezésű véleménye – Erdészeti politika: a 20/20/20-as célkitűzések

(2010/C 141/09)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- üdvözli azt a számos európai uniós lépést és politikai kezdeményezést, amelyek kötelezik a tagállamokat arra, hogy nemzeti erdészeti politikáikat hozzák összhangba az EU célkitűzéseivel;
- kiemeli, hogy az erdészeti faipari ágazatban jelentős, mindeddig kihasználatlan lehetőségek vannak, amelyek segíthetik az EU 2020-as célkitűzéseinek elérését, és úgy véli, hogy tovább kellene vizsgálni azt a lehetőséget, hogy a kibocsátáskereskedelmi rendszerből származó bevételeket az ezen a téren indított kezdeményezések támogatására használják fel;
- hangsúlyozza a többcélú erdőgazdálkodás előmozdításának jelentőségét;
- üdvözli azokat az uniós kezdeményezéseket, amelyek az erdőirtás és az erdők pusztulásának visszafogását célozzák; felhívja a figyelmet arra, hogy az EU-ban betakarított biomasszában bizonyos arányban jelen van a vékonyfa és a lombozat, ami a növények által az asszimilációs folyamat és faanyaguk felépítési folyamata során felvett nyomelemek 90 %-át tartalmazza. Ez a talaj kimerüléséhez vezethet;
- teljes mértékben kiáll minden olyan intézkedés mellett, amely ösztönöz a fenntartható módon kezelt erdőkből származó faanyag és más erdészeti termékek – különösen energiatermelési céllal és nyersanyagként történő felhasználás céljával történő – használatára; sürgeti, hogy a különböző döntéshozatali szinteken fontolják meg határidő kifizését a kötelező tanúsításnak az egész EU-ban történő bevezetésére; A tanúsításnak később kötelezővé kellene válnia;
- javasolja azon régiók támogatását, amelyek fenntartható erdészeti politikát vezetnek be az éghajlatváltozás mérséklése érdekében: adókedvezmény, innovációs támogatás, előnyös szerződések fenntartható módon előállított termékek értékesítéséhez, műszaki és technológiai segítségnyújtás és környezetvédelmi támogatás.

Előadó: Adam BANASZAK (PL/UEN-EA), Kujávia-Pomeránia vajdaság regionális közgyűlésének tagja

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Fő ajánlások

1. megjegyzi, hogy az erdők – amelyek biomassájukban a világ szén-dioxid-készletének több mint felét tárolják – hozzájárulnak az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez, ezért az erdőirtás és az erdők pusztulása valódi veszélyt jelent a környezetre és az éghajlatra. Létfonosságú emiatt, hogy fenntartható erdészeti politikára törekedjünk;

2. úgy véli, hogy a természetes ökoszisztémák kényes egyensúlyi helyzetben vannak, és a növény- és állatvilág sokfélesége alapvető fontosságú egészségünk és jólétünk szempontjából. Az őshonos/természetes erdők fontos élőhelyeket jelentenek, és kezelésük során tiszteletben kell tartani az erdészeti és regionális törvényeket. A tagállamoknak és a régióknak lehetőséget kell ezért biztosítani, hogy dönthessenek úgy, hogy nem telepítenek géntechnológiával módosított fa- és növényfajokat;

3. üdvözlözi, hogy az Európai Bizottság ösztönzi az erdei biomasszában az energiatermelésben történő felhasználását, és értékeli, hogy az Állandó Erdészeti Bizottság támogatja az ilyenfajta tevékenységeket. Ezek eredményeként az ebből a forrásból származó megújuló energia aránya, ha túlságosan szerény mértékben is, de nőtt. Felhívja ugyanakkor a figyelmet arra, hogy a vékonyfa és a lomboszat, ami a növények által az asszimilációs folyamat és faanyaguk felépítési folyamata során felvett nyomelemek 90 %-át tartalmazza, részét képezi az EU-ban betakarított biomasszában. Túlzott arányuk a talaj kimerüléséhez vezethet. Erre figyelemmel kell lenni a fakitermelési eljárások kiválasztásakor is. A kritikus és már eleve tápanyagszegény erdei területeken a helyszínen, illetve az erdőben kellene hagyni az ágakat és a levágott facsúcsokat;

4. kiemeli, hogy az erdészeti faipari ágazatban jelentős, mindeddig kihasználatlan lehetőségek vannak, amelyek segíthetik az EU 2020-as célkitűzéseinek elérését. Ezek különösen a nyersanyagként, illetve az energiatermelésben felhasznált erdei biomassza arányának jelentős, többek között a gyorsan növekvő fák ültetvényeiből történő növelése terén állnak rendelkezésre. Megállapítja, hogy a fa nyersanyagként történő, illetve energetikai felhasználása az éghajlatváltozással ellentétes hatást vált ki, mivel szénraktároz (a fa mint tárolóeszköz); más építőanyaghoz képest kevesebb előállítási energiát igényel; télen fűtési, nyáron pedig hűtési energiát lehet vele megtakarítani (fából készülő szigetelőanyagok), illetve a hő- és áramtermelés során fosszilis energiahordozókat helyettesíthet (fa tüzelőanyagok, a fahulladék termikus felhasználása). Tovább kellene vizsgálni azt a lehetőséget, hogy a kibocsátáskereskedelmi rendszerből származó bevételeket a szóban forgó és egyéb más kezdeményezések támogatására is felhasználják;

5. szükségesnek tartja az erdőgazdálkodás átgondolt élenkítését az iparifa-termesztés felfuttatása érdekében, amely egyúttal az energetikai célú faanyag mennyiségének növekedéséhez is vezet;

6. miközben megjegyzi, hogy nincs közös erdészeti politika, úgy véli, hogy a 2007–2011-es időszakra szóló EU erdészeti cselekvési terv elfogadása a megfelelő irányba történő elmozdulást jelent az Európai Bizottság részéről. Javasolja azonban, hogy haladéktalanul kezdődjön meg az Európai Bizottság több ágazaton átívelő erdészeti tevékenységeinek egy megfelelő jogi és szerkezeti keretbe történő foglalásával kapcsolatos munka, amelynek révén 2011 után ezen a téren összehangolt lépések lesznek lehetségesek. A cselekvési tervnek az elkövetkező évekre történő körvonalazásán kívül létre lehetne hozni egy uniós szintű koordinációs testületet az erdészeti politika terén;

7. támogatja információ és képzések nyújtását az erdőtulajdonosok számára arról, hogy milyen lehetőségeket kínál a fenntartható fejlődés elveivel összhangban folytatott, és így a biodiverzitás védelmét és a minőségi faanyag-előállítást is figyelembe vevő fatermesztés, illetve a gyorsan növekvő fajok energetikai célra történő ültetése. Javasolja, hogy a tulajdonosok a cél elérése érdekében részesüljenek átfogó támogatásban, ideértve mind tanácsadási szolgáltatásokat, mind pedig a pénzügyi támogatást;

8. támogatja a modern, a hagyományos módszereknél kisebb környezeti hatású fakitermelő és -feldolgozó technológiák kifejlesztését célzó tudományos kutatást és kezdeményezéseket (ideértve az energetikai célú fatermesztést is), valamint azokat, amelyek a fenntartható fejlődést elősegítve csökkentik a gazdálkodási költségeket;

9. üdvözlözi és méltányolja a meglévő tanúsítási rendszerek eredményeit, támogatja az ilyen rendszerek fenntartását, javasolja, hogy azokat nagymértékben támogassák másfajta, többek között pénzügyi intézkedésekkel is. A tanúsítás később hozzájárulhat az illegális eredetű fa és fatermek kereskedelmének visszaszorításához. Javasolja, hogy ez legyen része egy globális szintű tanúsítási rendszer létrehozására irányuló, átfogóbb törekvésnek. Ajánlja, hogy – az olyan kezdeményezésekkel összhangban, mint a FLEGT (az erdészeti jogszabályok végrehajtása, irányítás és kereskedelem) – tiltsák meg az EU-n kívüli országokban illegálisan kitermelt fa importját vagy birtoklását. Rámutat azonban arra, hogy a tanúsítás és a Natura 2000 státusz jogi és gazdasági feltételei tagállamonként és régióként nagymértékben eltérőek. Arra is utal továbbá, hogy a fatermek tanúsítási rendszere nem minden esetben segíti megfelelő módon a védett területek magasabb szintű igazgatási célkitűzéseit. Javasolja ezért, hogy a szubszidiaritás és az arányosság jegyében vegyék figyelembe ezeket az eltéréseket és követelményeket;

10. hangsúlyozza a többcélú erdőgazdálkodás előmozdításának jelentőségét, hiszen az központi funkciója (a fatermelés) mellett más kiemelt, erdészeti és gazdasági jelentőségű tevékenységeket – turizmus, jóléti, védelmi és szabadidős funkció, vadászat, erdei gyümölcsök és más erdei termékek (pl. fanedv, kéreg, parafa stb.) gyűjtése – is magában foglal. Az ilyen nem termelési célú tevékenységek gazdasági jelentősége nagymértékben fokozható párhuzamosan a természetes élőhelyek biológiai sokféleségének növelésével, ami hozzájárul a vidéki területek fejlődéséhez;

11. felhívja a figyelmet annak szükségességére, hogy a helyi és regionális önkormányzatok részt vegyenek az EU erdészeti politikájával kapcsolatos döntéshozatalban;

A biomassza energetikai célú hasznosításának leghatékonyabb módjai

12. javasolja, hogy jelentős mértékben fokozzák a gyorsan növő, környezetvédelmi szempontból fenntartható módon energiatermelési célból termesztett fák telepítésének uniós szintű támogatását. Az ilyen telepítések ugyanis, azon túl, hogy munkalehetőséget biztosítanak, hozzájárulnak a vidéki területek újbóli fellendítéséhez, és szerepet játszhatnak a mikrorégiók gazdasági fejlődésében is;

13. a 20/20/20-as célkitűzés fényében hangsúlyozza, hogy a biomassza energetikai célú hasznosításában minden tagállamnak széles körben részt kellene vennie annak érdekében, hogy megvalósítsuk a megújuló energiának a teljes energiatermelésben való részesedésével kapcsolatos célkitűzést; mindazonáltal kiemeli, hogy a fa energetikai felhasználásának fejlesztésével a régióknak kellene foglalkozniuk egyrészt a tüzelőanyag-kínálat szempontjából (a területi jellemzők alapján megvalósítandó specifikus erdőkezelés), másrészt pedig a kereslet szempontjából (a tűzifa helyi piacának ösztönzése a regionális köz- és magánszféra segítségével);

14. kéri az erdei biomassza energiatermelési célú felhasználásának további ösztönzését, és hogy az ilyen tevékenységet az Állandó Erdészeti Bizottság is támogassa. Javasolja azonban, hogy történjenek lépések a vékonyfa és lomboszat formájában felhasznált biomassza arányának korlátozó érdekében;

15. rámutat, hogy a fából származó bioenergia termelése és felhasználása iránt mutatott érdeklődés a tagállamok gazdasági feltételeitől, például többek között az adóztatástól, valamint a faalapú fűtőanyagok használatának ösztönzésére nyújtott támogatások nagyságától és irányultságától fog függeni. A támogatás hozzájárul a vidéki területek fejlődési ütemének felgyorsításához és a természetes környezet fenntartható fejlesztését eredményezi az ilyen régiókban. Az RB arra szólítja fel a tagállamokat, hogy költségvetési politikájuk keretében ne hozzák hátrányos helyzetbe a biotüzelőanyagokat a fosszilis üzemanyagokkal szemben;

Javaslatok a 2007–2011-es időszakra vonatkozó cselekvési terv intézkedési területeire

16. üdvözli azokat az uniós kezdeményezéseket, amelyek az erdőirtás és az erdők pusztulásának visszafogását célozzák, és így hozzájárulnak az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez és a szén-dioxid megkötésére rendelkezésre álló területek csökkenésének megállításához;

17. elégedetten veszi tudomásul az erdők megőrzésének céljával kidolgozott megfigyelési rendszer hatásait, hiszen az erdők állapota és vitalitása segít biztosítani az üvegházhatású gázok magas megkötési arányát és az éghajlat stabilitását;

18. felhívja a figyelmet arra, hogy számos tagállamban folyamatosan javulnak az erdőkezelési módszerek: a holt szerves anyagot bioenergetikai célú felhasználásra a tanúsítás és a Natura 2000 előírásainak megfelelően ésszerű módon összegyűjtik, hozzájárulva az erdőtüzek megelőzéséhez. Mindeközben megfelelően szem előtt tartják a fenntartható gazdaság elveit és az erdőterületek többfunkciós természetét;

19. üdvözli azt a számos európai uniós lépést és politikai kezdeményezést, amelyek kötelezik a tagállamokat arra, hogy nemzeti erdészeti politikáikat hozzák összhangba az EU célkitűzéseivel;

20. szem előtt tartva azt a tényt, hogy a nagyobb erdőterület növeli a szén-dioxid-megkötést és így pozitív hatással van éghajlatunk stabilitására, a Régiók Bizottsága javasolja, hogy a vidékfejlesztési politika keretében növeljék a jelenlegi erdők fenntartására és állapotjavítására, valamint a területek újraerdősítésére és az ehhez kapcsolódó természetési és ápolási munkákra szánt finanszírozás mértékét. Ezzel összefüggésben határozottan kéri annak a feltételnek a megszabását, hogy e támogatás által a biológiai sokféleség semmilyen módon sem károsodhat;

21. megjegyzi, hogy az EU bizonyos országaiban, illetve régióiban az erdőtüzek jelentik a legfőbb veszélyt a fás és cserjés területekből álló erdei ökoszisztémákra. A tüzeket a kedvezőtlen időjárási körülmények mellett az okozza, hogy a kevésbé jövődélmező erdőket nem hasznosítják vagy egyáltalán nem tartják őket rendben, és így túl sok éghető anyag halmozódik fel bennük, ami elősegíti a keletkezett tüzek intenzívebb és gyorsabb terjedését, ez pedig nagyon megnehezíti az oltást. Olyan preventív erdőgazdálkodást kell támogatni és ösztönözni, melynek révén az erdők ellenállóbbak lesznek a tűz terjedésével szemben, olyan erdészeti módszereket alkalmazva, amelyek csökkentik és módosítják az éghető növényi anyagot, valamint tűzvédelmi pászták létrehozásával és fenntartásával. Az ezt célzó tevékenységek során összegyűlt biomasszát megújulóenergia-termelési célra kell felhasználni, hozzájárulva ezzel a CO₂-kibocsátások csökkentéséhez;

22. úgy véli, hogy a tagállamokat ösztönözni kell arra, hogy folytassák a megfigyelési hálózat fejlesztését, felhasználva az erdők egészségét és vitalitását veszélyeztető erdőtüzek, rovar- és gombafertőzések, illetve áradások által okozott károk megfi-gyelése terén eddig szerzett tapasztalatokat;

23. javasolja azon tagállamok és régiók támogatását, amelyek fenntartható, az éghajlatváltozást mérséklő erdészeti politikát vezetnek be. Előnyben kell részesíteni azokat a nemzeti, regio-nális és helyi szintű kezdeményezéseket, amelyek célja ösztönzők bevezetése a vállalatok számára az alábbi formákban: adókedvezmény, innovációs támogatás, előnyös szerződések az erdészeti termelés során előállított termékek értékesítéséhez, műszaki és technológiai segítségnyújtás és környezetvédelmi támogatás;

24. javasolja a fából készült termékek széles körű támoga-tását, különösen az építőiparban, hiszen az biztosítja az erdők fái által a szén-dioxid-asszimilációs folyamat során megkötött szén hosszú távú tárolását;

25. megismétli korábbi álláspontját, miszerint helyi, regio-nális, nemzeti, uniós és nemzetközi szinten is jól koordinált, ágazatokon átívelő, a globális fejleményeket megfelelően figye-lembe vevő politikai megközelítésre van szükség, amelynek célja az erdészeti erőforrások valóban fenntartható kezelésének bizto-sítása, és amely az éghajlatváltozást enyhítő stratégiákat megfe-lelő alkalmazkodási intézkedésekkel ötvözi. Ezért sürgeti az EU-t, hogy vállaljon vezető szerepet a nemzetközi közösségben, és ösztönzi az uniós tagállamok arra irányuló erőfeszítéseit, hogy teljesítsék az éghajlatváltozás hatásainak enyhítése terén az ENSZ éghajlatváltozásról szóló keretegyezményében (UNFCCC) és a Kiotói Jegyzőkönyvben vállalt kötelezettségeiket, csakúgy, mint az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazko-dáshoz nyújtott segítséget (a 2007–2011 között érvényes cselekvési terv 6. kulcstevékenysége); üdvözi az Európai Bizottság javaslatát, mely szerint az UNFCCC keretei között létre kell hozni egy globális erdészeti szén-dioxid-mechaniz-must, ami folyamatos finanszírozási rendszerre épül, és javasolja, hogy a kibocsátási egységek EU ETS szerinti elárverezé-séből származó bevételek egy jelentős részét fordítsák a fejlődő országokban az erdőirtás és az erdők pusztulása elleni küzde-lemre;

26. rámutat, hogy az erdészeti politikának további támoga-tásra van szüksége, mivel szorosan kapcsolódik az energiahaté-konyságot 2020-ra 20 %-kal növelni, a szén-dioxid-kibocsátást pedig csökkenteni kívánó célkitűzésekhez. Ez utóbbiban nagy szerepet játszik az a kiterjedt, Európa szárazföldjének majdnem 35 %-át lefedő terület, amelyet az erdők foglalnak el. Az említett energiahatékonyság elérése érdekében biomassza felhasználása terén a villamosenergia-termelés helyett inkább a hőenergia-termelést kellene támogatni. Ehhez törekedni kellene arra, hogy ezt elszámolják a globális energiamérlegekben, mivel ez a biomassza leghatékonyabb felhasználási módja;

27. felhívja a figyelmet arra, hogy többet kell tenni a – többek között emberi eredetű – biotikus és abiotikus károkozó

tényezők terjedésének visszafogásáért, amint azt a 2007–2011 közötti időszakra vonatkozó erdészeti cselekvési terv is tartal-mazza;

28. megjegyzi, hogy az EU számos hatékony megoldást vezetett be, amelyeket tovább kellene fejleszteni a vita olyan kiterjesztése által, amelynek köszönhetően abban megjelennek és vizsgálat tárgyát képezik a különféle – különösen az erdészet terén előjáró – országokból származó szakértőknek, valamint az ágazatnak kiemelt jelentőséget tulajdonító területek helyi és regionális önkormányzatai képviselőinek új elképzelései;

29. értékeli az MCPFE (az európai erdők védelmével foglalkozó miniszteri konferencia) által az erdészeti kérdések feltárása és az azokkal kapcsolatosan Európa-szerte (az Európai Unióban is) nyújtott tájékoztatás terén betöltött szerep jelentőségét, és szorosabb együttműködést javasol ezzel a szervezettel;

30. javasolja, hogy kezdődjön meg az Európai Bizottság ágazatokon átívelő erdészeti tevékenységeinek egy megfelelő jogi és szerkezeti keretbe történő foglalásával kapcsolatos munka, amelynek révén az európai erdészeti politika terén összehangolt lépések lesznek lehetségesek. Ennek kiemelt jelen-tősége lesz a 2007–2011 közötti időszakra érvényes cselekvési terv lejárta után;

31. tekintettel az erdészeti kérdések ágazatokon átívelő jelle-gére, javasolja, hogy kezdődjön meg egy, az EU erdészeti poli-tikájáért felelős, a szükséges pénzügyi forrásokkal rendelkező testület felállítására;

A célkitűzések megvalósítása az oktatás segítségével

32. egyetért a környezetvédelemmel kapcsolatos felvilágosító és tájékoztató kampányok támogatásával, de megjegyzi, hogy nem elegendők a közvélemény figyelmének a fenntartható erdészet előnyeire történő felhívása terén eddig tett intézke-dések. Emiatt az EU-n belül nem mindenki érti pontosan, hogy az hogyan járulhat hozzá a vidéki területek fejlődéséhez;

33. javasolja a fenntartható erdészetről és az erdei biomassza-szának a 20/20/20-as célkitűzéshez való hozzájárulási lehetősé-géről szóló felvilágosító és tájékoztató – különösen a mind az erdőtulajdonosokat, mind pedig az erdőgazdálkodókat célzó – programok támogatásának fokozását;

Tudományos támogatás mint a célkitűzések megvalósítá-sának alapvető feltétele

34. a tudomány és az erdőgazdálkodás fontos szerepet töl-t be az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásban azzal, hogy módosítja az erdőműveléshez közvetlenül kapcsolódó gyakorlatokat, kiválasztja az egy adott területen legmegfelelőbb fafajokat és visszaállítja azokat az erdőtípusokat, amelyek rugal-masabbak az éghajlat változásával szemben. Ezáltal különös-képpen a hegyvidéki erdők természeti veszélyek elleni védelmi funkcióját lehetne jelentősen befolyásolni;

35. támogatja a különböző fajok energiapotenciálját és termesztési módszereit, a különféle éghajlati és földrajzi környezethez való alkalmazkodási képességet és a génjavítást vizsgáló tudományos kutatásra irányuló kezdeményezéseket, amelyek következtében jelentős mértékben nő a mind iparifa-előállításra, mind pedig energetikai célra felhasználható erdei biomassza mennyisége. Ezáltal több fa termelhető ki a fenti két cél érdekében. Egyúttal azonban az ökológiai következményeket is rendszeresen kutatni és értékelni kell;

A tanúsítás mint a fenntartható erdőgazdálkodás része

36. teljes mértékben kiáll minden olyan intézkedés mellett, amely a fenntartható módon kezelt erdőkből származó faanyag és más erdészeti termékek – különösen energiatermelési céllal és nyersanyagként történő felhasználás céljával történő – használatára ösztönöz. Támogatja ezenkívül a tanúsítást, melynek célja az erdőterületek megfelelő kezelése és annak megelőzése, hogy ismeretlen eredetű faanyag kerüljön a piacra, hangsúlyozza ugyanakkor a helyi és regionális önkormányzatok szerepét az erdőterületek kezelése terén;

37. támogatja a fa és fatermékek globális szintű tanúsítására irányuló törekvést, így például az illegális fakitermelés elleni küzdelmet célzó, az erdészeti jogérvényesítésre, irányításra és kereskedelemre vonatkozó (FLEGT) kezdeményezést, amennyiben az a már folyamatban lévő tanúsítási rendszerekre (PEFC vagy FSC) épül, és más olyan kezdeményezéseket, amelyek célja az illegális fakitermelés elleni küzdelemmel kapcsolatos megállapodás elérése. A megállapodás egyéb, a tanúsított vállalatoktól származó termékeket előnyben részesítő intézkedésekkel társulva hatékony eszköz lehet az illegális iparifa és fatermékek kereskedelmének megállítására;

38. sürgeti, hogy a különböző döntéshozatali szinteken fontolják meg határidő kitűzését a kötelező tanúsításnak az egész EU-ban történő bevezetésére;

Az erdők biológiai sokféleségével és többfunkciós jellegével kapcsolatos gazdasági tevékenység

39. tekintettel arra, hogy a fokozottabb biológiai sokféleség erősíti az erdők ellenálló képességét, ami lehetővé teszi az ilyen élőhelyekben rejlő potenciál sokkal nagyobb mértékű kihasználását, megjegyzi, hogy fontos biztosítani az ilyen irányú (a biológiai sokféleséget fokozó) tevékenységek prioritását, megfelelően figyelembe véve az erdők többfunkciós jellegét és fenntartható fejlődését, és ennek érdekében javasolja, hogy az új ültetvényeket a talaj, a flóra és a fauna védelmét biztosító környezeti fenntarthatósági elvekkel összhangban kezeljék;

40. hangsúlyozza, hogy az erdők – többek között a többcélú kezelésnek köszönhetően – részt vesznek az éghajlatváltozás enyhítésében, hiszen biomasszájukban a világ szén-dioxid-készletének 77 %-át tárolják, és alapvető szerepet töltenek be a szén-dioxid globális körforgásában, szabályozzák a biológiai körforgást és védik a talajt és a vizet. Ennek megfelelően egyetlen környezetvédelmi célkitűzést sem érhetünk el, ha nem fordítunk kiemelt figyelmet az erdőkre.

41. felszólítja mind a tagállamokat, mind pedig a teljes Európai Uniót, hogy az erdők nemzetközi évének nyilvánított 2011. év alkalmával érjen el minőségi előrelépést az erdészeti és a faiparon belül.

Kelt Brüsszelben, 2009. december 4-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Luc VAN DEN BRANDE